

A magyar nyelv történetének korszakai

I. A korszakolás általános kérdései

1. **Bevezetés.** Nyelvek története: sok tízezer év

de: nyelvtörténet módszereivel

néhány ezer év **vizsgálható**

de: különböző mértékben — oka:

megismerhetőség: **források** függvénye

– latin, görög, szanszkrit (~4-5000 év)

– sumer, óegyiptomi (~6000 év)

– magyar (~1000 év)

Célszerű: szakaszokat elkülöníteni benne →

I. A korszakolás általános kérdései

korszakolás:

- gyakorlati célokat szolgál
- de: *elveken* alapul

legfőbb: nyelv *belső életét* tükröztetnie kell

de: ez nem egyszerű — oka:

- a nyelv állandó változásban van
- különböző részrendszerek
változásai nem párhuzamosak

I. A korszakolás általános kérdései

problémák:

a) *önkényesség*

- milyen eseményeket válasszunk?
- s ezeknek milyen időhatárokat adjunk?

b) *aránytalanság*

- nyelvtörténetileg nem adatolható idők
 - > hosszabb időszakok
- ma felé haladva > pontosabb, rövidebb

I. A korszakolás általános kérdései

2. Előzmények a korszakolásban

XIX. század

- a) Révai M., Verseggy F. b) Toldy F.
Kazinczy F.

XX. század

- a) Balassa J. (1937) b) Gombocz Z. (1925)

Bárczi G. (1950)

legújabb korszakolás

I. A korszakolás általános kérdései

3. A korszakolás elvi alapjai

- a) nyelv egészére kell vonatkoznia
- b) határok megvonásához sok tényezőt kell figyelembe venni
- c) elsődleges szempont: nyelv külső története
oka: belső történet problematikussága
- d) nyelvtudományi vizsgálat lehetőségei
- e) társtudományok eredményeire támaszk.